

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/412/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4412229219
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4412229219.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľa: I. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom N. č. XXX, zast. JUDr. Pavlom Gráčikom, advokátom so sídlom Farská 40, Nitra, proti odporcovi: Rapid life životná poisťovňa, a. s. so sídlom Košice, Garbiarska 2, IČO: 31 690 904, zast. MST PARTNERS, s. r. o. so sídlom Zámocké schody 2/A, Bratislava, IČO: 36 861 545, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 7. apríla 2014 č. k. 9C/623/2012-314, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice, Alžbetina 41, Košice 2C/1598/2012 zo dňa 19. 01. 2012 až do právoplatného skončenia konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku, vedeného na Okresnom súde v Nových Zámkoch pod sp. zn. 9C/623/2012 a návrh odporcu zo dňa 30. 01. 2014 na prerušenie konania zamietol. Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 40 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len Zákon o rozhodcovskom konaní), § 109 ods. 2 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len OSP) a zistením, že prípadný nútený výkon napadnutého rozhodcovského rozsudku by mohol spôsobiť ujmu navrhovateľkám a navrátenie do pôvodného stavu je neisté. Okrem toho mal za to, že odklad nespôsobuje zrušenie rozhodnutia, ani jeho zmenu, zabezpečí však právnu istotu oboch účastníkov konania a zabráni ďalšiemu rozmnožovaniu sporov. Odklad vykonateľnosti má len dočasný charakter a je úzko viazaný na rozhodnutie súdu o návrhu o zrušenie rozhodcovského rozsudku a v prípade neúspechu navrhovateľky odklad vykonateľnosti zaniká. Návrh odporcu na prerušenie konania zamietol s odôvodnením, že neexistuje dôvod, pre ktorý by mal súd konanie prerušovať s tým, že vyčká na rozhodnutie Ústavného súdu SR vo veci pod sp. zn. II. ÚS 382/2013, nakoľko všeobecný súd je viazaný rozhodnutiami ústavného súdu iba ohľadne posúdenia, či určitý právny predpis je v rozpore s ústavou, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná, prípadne rozhodnutiami, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. V tomto prípade takéto rozhodnutie Ústavného súdu SR vydané nebolo, preto viazanosť všeobecného súdu takýmto rozhodnutím nenastala.

Proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote podal odvolanie odporca, odôvodniac ho tým, že rozhodnutie považuje za nezákonné, nepreskúmateľné, súd nedostatočne zistil skutkový stav a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Rozhodcovský rozsudok spĺňa podľa odporcu všetky podmienky jeho materiálnej vykonateľnosti a má účinky právoplatného rozsudku. Odloženie vykonateľnosti predstavuje vážne narušenie vlastností právoplatného rozhodnutia súdu, ktorými sú nezmeniteľnosť a záväznosť a nimi založené právne istoty. Súd, ktorý rozhoduje o odklade vykonateľnosti musí preto vždy zvážiť, či je skutočne potrebné využiť toto oprávnenie. S poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 85/99 odporca namietal, že prvostupňový súd sa nezaoberal skutočnosťou, či výsledky konania osvedčujú predpoklad úspešnosti podania, nezaoberal

sa ani existenciou hrozby vzniku nenapraviteľnej alebo ťažko napraviteľnej ujmy, príp. či by výkonom rozhodnutia mohol byť zmarený význam a účinok preskúmania napadnutého rozhodnutia. Vzhľadom na to, že na odklad vykonateľnosti v danom prípade neexistuje právny nárok a súd nie je povinný odklad vykonateľnosti povoliť, je len na účastníkovi konania, aby preukázal nevhodnosť exekúcie a opodstatnenosť toho, aby sa exekúciou počkalo až do rozhodnutia súdu. Odporca ďalej poukázal na uznesenia Krajského súdu v Nitre zo dňa 30. 09. 2013 sp. zn. 5Co/296/2013 a zo dňa 21. 02. 2014 sp. zn. 9Co/96/2014. Okrem toho, podľa názoru odporcu, napadnuté uznesenie nebolo riadne odôvodnené, a preto odporuje § 157 ods. 2 OSP, odvolajúc sa na judikatúru Najvyššieho súdu SR, Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva. Vo vzťahu k zamietnutiu návrhu na prerušenie konania odporca poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/1/2012 z 21. 03. 2012, nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 402/2008 z 01. 04. 2009, nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 499/2012 z 10. 07. 2013. Ďalej podľa odporcu uznesením Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 382/2013 zo dňa 10. 07. 2013 ústavný súd prijal na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti Rapid Life životná poisťovňa, a. s., ktorou namietala porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd okrem iného aj postupom a uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/1/2012 z 21. 03. 2012. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/5/2012, ktoré bolo ústavným súdom zrušené, je takmer totožné s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/1/2012. Z prijatia ústavnej sťažnosti dotýkajúcej sa tohto uznesenia na ďalšie konanie vyplýva pravdepodobnosť, že uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/1/2012 bude zrušené, a preto výsledok konania pred ústavným súdom môže mať význam v danej veci. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Navrhovateľ sa písomne k odvolaniu odporcu vyjadril v tom zmysle, že odporcov argument, že súd musí pri odklade vykonateľnosti brať do úvahy to, či návrhu na začatie konania vyhovie alebo nie, nemožno považovať za správny. Ustanovenie § 233 OSP nie je možné vykladať ako akési prejudikovanie neskoršieho rozhodnutia, ale ako splnenie danosti náležitostí návrhu na začatie konania. Navrhovateľ nesúhlasil s analogickým uplatňovaním § 233 OSP na predmetnú vec, pretože nie je zrejmé, či sa v OSP vyžaduje na naplnenie podmienky „úspechu“ pri odložení vykonateľnosti rozhodnutia zo strany súdu. Ďalej v prípade napadnutého uznesenia nemožno hovoriť o nedostatočnom odôvodnení, pretože prvostupňový súd v ňom dostatočne a obsiahlo zdôvodňuje svoj právny názor. Vo vzťahu k súdnym rozhodnutiam Krajského súdu v Nitre zo dňa 30. 09. 2013 sp. zn. 5Co/296/2013 a zo dňa 21. 02. 2014 č. k. 9Co/96/2014-72 namietal, že zo strany odporcu ide o účelovú argumentáciu a závery súdov v uvedených rozhodnutiach nemožno vzťahovať na prejednávany prípad. Odporca podľa neho argumentuje viacerými vecne a právne s predmetnou vecou nesúvisiacimi rozhodnutiami Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR. Navrhovateľovi nie je známy žiadny dôvodný podklad pre vyvodenie záveru, že rozhodnutia v trestných veciach sú aplikovateľné aj na rozhodnutia vo veciach civilných. Nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS/499/2012 zo dňa 10. 07. 2013 nie je rozhodnutím, ktoré by malo mať vplyv na predmetné konanie, pretože predmetný spor je skutkovo aj právne odlišný. Takisto závery Ústavného súdu ohľadom podanej sťažnosti odporcu z dôvodu, podľa neho prítomného porušenia práva na súdnu ochranu, nebudú mať žiadny vplyv na predmetnú vec, pretože ak by aj došlo k vyhovaniu odporcom podanej sťažnosti, bolo by konštatované len porušenie jeho práv ako účastníka civilného konania a žiadnym spôsobom sa toto budúce rozhodnutie nebude týkať posudzovania rozhodcovskej doložky ako zmluvnej podmienky uvedenej v spotrebiteľskej zmluve nanútenej navrhovateľovi odporcom. Navrhovateľ poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 27. 01. 2014 sp. zn. 16Co/2/2014, aj na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 11. 11. 2013 sp. zn. I. ÚS/3512/2011. Vo vzťahu k zamietnutiu návrhu odporcu na prerušenie konania navrhovateľ vyjadril súhlas so zamietnutím s tým, že konanie, na ktoré v tejto súvislosti poukazuje odporca, nebude mať pri akomkoľvek spôsobe jeho skončenia žiadny vplyv na výsledok prejednávanej veci. Z uvedených dôvodov navrhol napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdiť.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa, ako aj postup súdu, ktorý mu predchádzal, v medziach podaného odvolania podľa § 212 ods. 1 OSP bez prejednávania na odvolacom pojednávaní (podľa § 214 ods. 2 OSP) a po jeho preskúmaní dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné podľa § 219 ods. 1 OSP v celom rozsahu potvrdiť.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ sa svojím návrhom zo dňa 19. 12. 2012 domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice, Alžbetina 41, Košice, sp. zn. 2C/1598/2012 z 19. 01. 2012, v rámci ktorého požiadal súd, aby v zmysle § 40 ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice, Alžbetina 41, Košice sp. zn. 2C/1598/2012 z 19. 01. 2012 na čas do rozhodnutia o podanej žalobe. Návrh odôvodnil tým, že ako spotrebiteľ uzatvoril s odporcom ako poisťiteľom poisťnú zmluvu. Konaním odporcu došlo k porušeniu jeho práv v zmysle § 3 ods. 3 Zákona o ochrane spotrebiteľa, tým, že rozhodcovská doložka, ktorá tvorila súčasť poisťnej zmluvy je neprijateľnou, a teda neplatnou zmluvnou podmienkou. Preto vôbec nemalo dôjsť k rozhodnutiu rozhodcovského súdu, pretože nebola daná jeho právomoc.

O návrhu navrhovateľa o odklade vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku súd prvého stupňa rozhodol napadnutým uznesením tak, že odložil vykonateľnosť príslušného rozhodcovského rozsudku až do právoplatného skončenia konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku vedeného na Okresnom súde Nové Zámky pod spisovou značkou 9C/623/2012. Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonnej lehote odvolanie odporca.

Podľa § 40 ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní, ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe, môže na návrh účastníka konania vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku odložiť.

Podstata odkladu vykonateľnosti rozhodnutia (v danom prípade rozhodcovského rozsudku) spočíva v tom, aby nedošlo jeho výkonom k ujme na právach účastníka konania, ktorá by mohla mať z hľadiska následkov nenapraviteľné účinky. Ide o rozhodnutie, ktoré má charakter dočasný, a najmä predbežný, ktoré môže byť zrušené, ak pominú dôvody, pre ktoré bola vykonateľnosť rozhodnutia odložená. Podanie návrhu na zrušenie rozhodcovského rozsudku samo osebe nemá vplyv na vykonateľnosť rozhodnutia, aby však nebol zmarený účel a cieľ takéhoto návrhu skôr, ako bude o tomto návrhu na zrušenie rozhodcovského rozsudku rozhodnuté, zákon súdu, ktorý rozhoduje o návrhu na zrušenie rozhodcovského rozsudku, dáva možnosť rozhodnúť na návrh účastníka o odklade vykonateľnosti (§ 40 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Zb.). Vyhovením návrhu na odklad vykonateľnosti rozhodnutia súd neprejudikuje konečný výsledok konania. Pokiaľ teda súd v zmysle uvedeného ustanovenia odloží vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, neznamená to, že žaloba o zrušenie rozhodcovského rozhodnutia musí byť v konečnom dôsledku (pri rozhodovaní o veci samej) považovaná za opodstatnenú, a teda nebola týmto rozhodnutím ani spochybnená záväznosť a materiálna vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, v dôsledku čoho odvolací súd zastal názor, že súd prvého stupňa vec správne právne posúdil.

Pokiaľ odporca namietal, že napadnuté rozhodnutie je pre nedostatok odôvodnenia nepreskúmateľné, odvolací súd ani túto námietku odvolateľa nepovažoval za dôvodnú.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa o odložení vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení.

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávajúcu vec, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatý záver o odklade vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku zrozumiteľne a v značnom rozsahu vysvetlil.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že odporca neopodstatnene namieta, že postupom súdu prvého stupňa mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, že bol nedostatočne zistený skutkový stav veci, ako ani nedošlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa o odložení vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP, pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Toto ustanovenie upravuje tzv. fakultatívne prerušenie konania, to znamená prerušenie konania, ktoré nie je pre konanie nevyhnutné. Predmetné ustanovenie sa týka procesných situácií, v ktorých súd môže konanie prerušiť, no nemusí tak urobiť. Prerušenie konania je tu na úvahe vec prejednávajúceho súdu a je upravené len ako procesná možnosť tohto súdu, nie však jeho povinnosť. Súd má najskôr zvážiť možnosť iných vhodných opatrení a až keď tieto zlyhajú, môže konanie prerušiť. Výber vhodného opatrenia (napr. spojenie vecí, prerušenie konania, vyriešenie predbežnej otázky) slúžiaceho účelu racionálnej organizácie postupu pri vedení príslušného konania má súd podriaďiť aj zákonnej požiadavke rýchlejšej a účinnej ochrany práv účastníkov v súdnom konaní (§ 6 OSP) a spomedzi viacerých opatrení použiť to, ktorým sa ochrana práv účastníkov konania zabezpečí, čo najrýchlejšie a najúčinnejšie. Rozhodujúcim hľadiskom je hospodárnosť konania, s prihliadnutím na ktorú prerušenie konania predstavuje vo všeobecnosti skôr výnimku ako pravidlo.

Zo spisu vyplýva, že odporca žiadal o prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP až do právoplatného ukončenia konania o uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 1/2012, vedeného pred Ústavným súdom SR pod sp. zn. II. ÚS 382/2013 (Rvp 5052/2012), na základe toho, že Najvyšší súd SR sa v predmetnom uznesení vyjadroval k neplatnosti rozhodcovskej doložky, hoci vec meritórne neriešil, pretože dovolanie bolo odmietnuté. Znenie rozhodcovskej doložky je pritom podľa odporcu totožné s jeho znením v prejednávacom prípade.

Odvolací súd v tejto súvislosti musí prisvedčiť záverom súdu prvého stupňa, že všeobecný súd nie je viazaný akýmkoľvek rozhodnutím Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR vydaným v inej veci. Súdna rozhodnutie nie je prameňom práva, ale môže byť inšpiráciou pre iný súd pri jeho rozhodovaní vďaka svojej argumentačnej presvedčivosti. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia prvostupňového súdu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania odvolací súd dodáva, že ani prípadné rozhodnutie Ústavného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 382/2013, ktorým by bolo konštatované porušenie ústavných práv odporcu uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 1/2012 nezakladá dôvod na prerušenie konania vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 9C/623/2012, pretože v ňom nie je riešená otázka (ne)platnosti rozhodcovskej doložky, hoci aj totožne znejúcej. Dokonca aj v prípade, ak by sa v predmetnom konaní vedenom na Ústavnom súde skutočne riešila otázka, ktorá by mohla mať význam pre rozhodnutie súdu prvého stupňa, je len na zvážení súdu prvého stupňa, či konanie preruší alebo využije iné vhodné opatrenie, ktoré zabezpečí čo najrýchlejšie rozhodnutie v merite veci.

Na základe uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je potrebné aj vo výroku, ktorým súd návrh na prerušenie konania zamietol, podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdiť.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.